

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / 33

1 मुख्य शब्द

[4]

कोठामा दिइएका उपयुक्त शब्द छानी तलको अनुच्छेदका खाली ठाउँ भर्नुहोस्। कोठाका दुईओटा शब्द प्रयोग हुँदैनन्। प्रत्येक खाली ठाउँको 0.5 अङ्क छ।

अर्जेन्टाइट ऊर्ध्वपातन खनिज ग्याल्भानाइजिङ तानेर तार बनाउन मिल्ने धातु पिटेर पाता बनाउन मिल्ने
पित्तल बक्साइट हेमाटाइट

धातुलाई पिटेर पातलो पाता बनाउन सकिन्छ: यी _____ हुन्छन्। धातुलाई तानेर तार पनि बनाउन सकिन्छ: यी _____ हुन्छन्। भूत्वकमा प्राकृतिक रूपमा पाइने, प्रायः धातुको यौगिक हुने पदार्थलाई _____ भनिन्छ। धातु सजिलै र फाइदा हुने गरी सस्तोमा निकाल्न सकिने खनिजलाई _____ भनिन्छ। आल्मोनियमको मुख्य धातु _____ र फलामको मुख्य धातु _____ हो। फलाममा खिया लाग्न नदिन जस्ताको लेप लगाउने कामलाई _____ भनिन्छ। आयोडिनलाई तताउँदा यो नपग्लीकनै ठोसबाट सिधै बैजनी बाफमा बदलिन्छ: यसलाई _____ भनिन्छ।

2 बहुवैकल्पिक प्रश्न

[5]

तलका प्रश्नको सही विकल्प छनोट गर्नुहोस्।

- i. दिइएका मध्ये अधातुको गुण कुन हो? [1]

क. टल्किने	ख. सुचालक
ग. कुचालक	घ. उच्च उम्लने र पग्लने बिन्दु
- ii. दिइएका मध्ये कुन धातु ग्याल्भानाइजेसनमा प्रयोग गरिन्छ? [1]

क. चाँदी	ख. तामा
ग. आल्मोनियम	घ. जस्ता
- iii. दिइएका मध्ये कुन धातुमा खिया लाग्छ? [1]

क. फलाम	ख. सुन
ग. चाँदी	घ. तामा
- iv. नेपालमा खाने नुनमा कुन तत्व मिसाइन्छ? [1]

क. जस्ता	ख. सल्फर
ग. अक्सिजन	घ. आयोडिन
- v. टल्किने, खैरो रङको एउटा ठोस तत्व घनले हिराउँदा टुक्रा टुक्रा हुन्छ र यसमा विद्युत् सँदैन। यो के हुन सक्छ? [1]

क. धातु, टल्किने भएकाले	ख. आयोडिनजस्तो अधातु
ग. धातु, ठोस भएकाले	घ. मिश्रित धातु

3 तालिका पूरा गर्नुहोस्

[4]

हरेक धातुको मुख्य धाउ र धातुको एउटा उपयोगिता लेख्नुहोस्। प्रत्येक खाली ठाउँको 0.5 अङ्क छ।

धातु	मुख्य धाउ	एउटा उपयोगिता
फलाम	-----	-----
चाँदी	-----	-----
तामा	-----	-----
आल्मोनियम	-----	-----

4 अति छोटो उत्तर

[4]

दिइएका गुणका आधारमा धातु वा अधातुको नाम लेख्नुहोस्।

क. प्रकृतिमा स्वतन्त्र रूपमा पाइने पहेँलो रङको धातु

[1]

ख. बाहिरी सतह कालो वा खरानी रङको हुने, घोट्टा सेतो टल्किने र खिया लाग्ने धातु

[1]

ग. हावाको सम्पर्कमा आउँदा बल्ने पहेँलो रङको अधातु

[1]

घ. पानीमा थोरै मात्र घुल्ने, तर क्लोरोफर्म वा हेक्जेनमा राम्ररी घुलेर बैजनी घोल बनाउने अधातु

[1]

5 छोटो उत्तर

[10]

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. कारण दिनुहोस्: खाने नुनमा आयोडिन मिसाइएको हुन्छ।

[2]

ख. कारण दिनुहोस्: प्रकृतिमा सुन शुद्ध रूपमा पाइन्छ।

[2]

ग. कारण दिनुहोस्: आल्मोनियम धातु गाडी र हवाईजहाजको संरचना बनाउन प्रयोग गरिन्छ।

[2]

घ. कारण दिनुहोस्: प्रेसर कुकरको बिँडलाई कडा प्लास्टिकले ढाकिएको हुन्छ।

[2]

ङ. खनिज र धातुबिच कुनै दुई फरक लेख्नुहोस्।

[2]

6 लामो उत्तर

[4]

तलको प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

धातु र अधातुबिच कुनै चार फरक लेख्नुहोस्।

7 सोच्नुहोस्

[2]

सोचेर उत्तर लेख्नुहोस्।

अँध्यारो रातमा कहिलेकाहीँ डाँडामा देखिने मधुरो ज्वालालाई कतिपय मानिस “राँकेभूत” भन्छन्। यसको वैज्ञानिक कारण दिनुहोस्। यो राति मात्र किन देखिन्छ?

8 क्रियाकलाप: घर र विद्यालयका धातु (क्रियाकलाप 10.8)

(अङ्क नदिइने)

घर वा विद्यालयमा हरेक धातुबाट बनेको एउटा वस्तु र त्यसको उपयोग लेख्नुहोस्।

धातु	त्यसबाट बनेको वस्तु	वस्तुको उपयोग
आल्मोनियम		
जस्ता		
तामा		
फलाम		
सुन वा चाँदी		

